

Projekts Nr.8.3.1.1/16/I/002
KOMPETENČU PIEEJA MĀCĪBU SATURĀ

Rīga, 2017.gada 9.martā

Aizvadīts seminārs par valodas lomu domāšanas un mācīšanās procesā

Šī gada 7.martā ES mājā, Rīgā notika Valsts izglītības satura centra realizētā projekta “Kompetenču pieeja mācību saturā” rīkotā diskusija “Valodas loma domāšanas un mācīšanās procesā. Kā tas attiecas uz dzimtās valodas mācīšanu?”

Diskusija, kurā piedalījās apmēram 50 ar valodniecību un valodu mācīšanu saistīti interesenti un uzaicinātie viesi, bija veltīta tādiem jautājumiem kā, piemēram, kas dzimtās valodas mācīšanā mainījies 21.gs. un ko nevar neņemt vērā; kam būtu jāpievērš lielāka uzmanība jaunajā dzimtās valodas standartā; kā un vai valodas izglītība būtu jāplāno integrēti ar literatūras mācīšanu, kā risināt situāciju, kurā dzimtās valodas saturs apjoma ziņā pēdējos gados ir palielinājies, bet skolēnu valodas kompetence – pazeminājusies un citiem jautājumiem.

Starp diskusijas aicinātajiem viesiem bija arī J.Gūtenberga Universitātes (Vācija) profesors Oliver Meijers (*Oliver Meyer*) un Penta koledžas (Nīderlande) pasniedzējs Kevins Šaks (*Kevin Schuck*), kuri norādīja, ka iztirzātie jautājumi ir aktuāli arī citu valstu valodu skolotājiem. Arī Vācijā un Nīderlandē skolotāji saskaras ar līdzīgām problēmām gan mācību satura pārblīvētības ziņā, gan ar grūtībām rosināt skolēnu interesi, iedziļināšanos valodas apguves jautājumos.

Kā atzina O.Meijers: “Viens no svarīgākajiem jautājumiem šajā holistiskajā procesā ir skolēna iesaistīšanās.” Profesors vairākkārt uzsvēra domu: ja mēs, skolotāji, panāksim skolēnu iesaistīšanos, tad mācību process virzīsies uz priekšu. Šī doma tika izvēsta diskutētāju vidū, meklējot atbildes uz jautājumu - kā to izdarīt? Būtiskākās atziņas bija šādas: mācību procesā maksimāli iekļaut satura un žanru ziņā daudzveidīgus tekstus (kā literāros, tā informatīvos no autentiskām valodu lietojuma situācijām); izmantot digitālos rīkus; vairāk virzīties pa indukcijas ceļu, ļaujot skolēniem līdz likumsakarībām nonākt pašiem u.c. Pēdējā atziņa tika komentēta arī no Latvijas augstskolu docētāju puses, apliecinot, ka lekciju lasīšana ir kļuvusi jau par vēsturisku pieeju, jo studenti nepieņem teorētisku atziņu izklāstu, ja neredz to izmantošanas iespējas.

Abi ārzemju viesi uzsvēra, ka “padziļinātā mācīšanās ir lēna mācīšanās”, un šī atziņa guva atbalsi arī vietējo ekspertu un diskusijas dalībnieku vidū. Plānojot jaunus standartus un mācību programmas, ir “jāizrevidē gramatikas skapis”, lai no kvantitātes virzītos uz kvalitāti, proti, labāk mazāk, bet dziļāk. Skolā ir jārunā par tiem jautājumiem un jāapgūst tādas prasmes, kas palīdz izprast dzimto valodu un veicina dziļāku citu valodu apguvi; kas palīdz citu mācību priekšmetu apguvē; kas nodrošina prasmīgu valodas lietotāju daudzveidīgās ikdienas situācijās (saziņā, tekstu veidošanā u.c.).

Diskusijas kopsavilkuma vietā var minēt atziņu, ka par jēgpilnu mācīšanos var uzskatīt tikai padziļināto mācīšanos, ar to saprotot gan mācību materiāla apjēgšanu, nonākot līdz konceptuālam līmenim, gan prasmju attīstīšanu, lai apgūto varētu pielietot noteiktu uzdevumu vai darbību veikšanai.

Informāciju sagatavoja:

Signe Ernštreite

Projekts "Kompetenču pieeja mācību saturā"

Tālr. 66051908

signe.ernstreite@831.visc.gov.lv

Diskusija tapa sadarbībā ar Eiropas moderno valodu centru Grācā.

<http://www.ecml.at/>

